

ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО УКРАИНЫ

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про енергозбереження

Закон введено в дію з дня опублікування - 26 липня 1994 року
(згідно з Постановою Верховної Ради України
від 1 липня 1994 року N 75/94-ВР)

Із змінами і доповненнями, внесеними
Законами України

від 30 червня 1999 року N 783-XIV,
від 5 квітня 2005 року N 2509-IV,
від 22 грудня 2005 року N 3260-IV,
від 9 лютого 2006 року N 3421-IV,
від 16 березня 2007 року N 760-V,
від 16 травня 2007 року N 1026-V,
від 17 лютого 2011 року N 3038-VI,
від 12 січня 2012 року N 4318-VI,
від 24 травня 2012 року N 4845-VI,
від 16 жовтня 2012 року N 5463-VI,
від 9 квітня 2015 року N 327-VIII,
від 8 червня 2017 року N 2095-VIII

Цей Закон визначає правові, економічні, соціальні та екологічні основи енергозбереження для всіх підприємств, об'єднань та організацій, розташованих на території України, а також для громадян.

У цьому Законі вживаються такі поняття:

"енергозбереження" - діяльність (організаційна, наукова, практична, інформаційна), яка спрямована на раціональне використання та економне витрачання первинної та перетвореної енергії і природних енергетичних ресурсів в національному господарстві і яка реалізується з використанням технічних, економічних та правових методів;

"енергозберігаюча політика" - адміністративно-правове і фінансово-економічне регулювання процесів видобування, переробки, транспортування, зберігання, виробництва, розподілу та використання паливно-енергетичних ресурсів з метою їх раціонального використання та економного витрачання;

"паливно-енергетичні ресурси" - сукупність всіх природних і перетворених видів палива та енергії, які використовуються в національному господарстві;

"раціональне використання паливно-енергетичних ресурсів" - досягнення максимальної ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів при існуючому рівні розвитку техніки та технології і одночасному зниженні техногенного впливу на навколишнє природне середовище;

"економія паливно-енергетичних ресурсів" - відносне скорочення витрат паливно-енергетичних ресурсів, що виявляється у зниженні їх питомих витрат на виробництво продукції, виконання робіт і надання послуг встановленої якості;

"енергоефективні продукція, технологія, обладнання" - продукція або метод, засіб її виробництва, що забезпечують раціональне використання паливно-енергетичних ресурсів порівняно з іншими варіантами використання або виробництва продукції однакового споживчого рівня чи з аналогічними техніко-економічними показниками;

"енергозберігаючі (енергоефективні) заходи" - заходи, спрямовані на впровадження та виробництво енергоефективних продукції, технологій та обладнання;

"енергоефективний проект" - проект, спрямований на скорочення енергоспоживання, а саме: реконструкція мереж і систем постачання, регулювання і облік споживання води, газу, теплової та електричної енергії, модернізація огорожувальних конструкцій та технологій виробничих процесів;

"енергетичний аудит (енергетичне обстеження)" - визначення ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів та розроблення рекомендацій щодо її поліпшення;

"менеджмент з енергозбереження" - система управління, спрямована на забезпечення раціонального використання споживачами паливно-енергетичних ресурсів;

"норми питомих витрат палива та енергії" - регламентована величина питомих витрат паливно-енергетичних ресурсів для даного виробництва, процесу, даної продукції, роботи, послуги;

"прямі втрати паливно-енергетичних ресурсів" - втрата паливно-енергетичних ресурсів поза технологічними процесами (вид нераціонального використання паливно-енергетичних ресурсів);

абзац п'ятнадцятий преамбули виключено

(згідно із Законом України
від 16.10.2012 р. N 5463-VI)

абзац шістнадцятий преамбули виключено

(абзац восьмий і дев'ятий преамбули замінено абзацами згідно із Законом України від 22.12.2005 р. N 3260-IV, у зв'язку з цим абзаци десятий і одинадцятий вважати відповідно абзацами сімнадцятим і вісімнадцятим, абзац шістнадцятий преамбули виключено згідно із Законом України від 16.10.2012 р. N 5463-VI)

Терміни "енергосервіс" та "енергосервісний договір" вживаються у значенні, наведеному в Законі України "Про запровадження нових інвестиційних можливостей, гарантування прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності для проведення масштабної енергомодернізації";

(преамбулу доповнено новим абзацом сімнадцятим згідно із Законом України від 09.04.2015 р. N 327-VIII, у зв'язку з цим абзаци сімнадцятий та вісімнадцятий вважати відповідно абзацами вісімнадцятим та дев'ятнадцятим)

"вторинні енергетичні ресурси" - енергетичний потенціал продукції, відходів, побічних і проміжних продуктів, який утворюється в технологічних агрегатах (установках, процесах) і не використовується в самому агрегаті, але може бути частково або повністю використаний для енергопостачання інших агрегатів (процесів);

"нетрадиційні та поновлювані джерела енергії" - джерела, що постійно існують або періодично з'являються в навколишньому природному середовищі у вигляді потоків

енергії Сонця, вітру, тепла Землі, енергії морів, океанів, річок, біомаси.

Розділ I.
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Завдання законодавства про енергозбереження

Метою законодавства про енергозбереження є регулювання відносин між господарськими суб'єктами, а також між державою і юридичними та фізичними особами у сфері енергозбереження, пов'язаної з видобуванням, переробкою, транспортуванням, зберіганням, виробленням та використанням паливно-енергетичних ресурсів, забезпечення заінтересованості підприємств, організацій та громадян в енергозбереженні, впровадженні енергозберігаючих технологій, розробці і виробництві менш енергоємних машин та технологічного обладнання, закріплення відповідальності юридичних і фізичних осіб у сфері енергозбереження.

Стаття 2. Законодавство України про енергозбереження

Відносини у сфері енергозбереження на території України регулюються цим Законом, іншими актами законодавства України.

Стаття 3. Основні принципи державної політики енергозбереження

Основними принципами державної політики у сфері енергозбереження є:

- а) створення державою економічних і правових умов заінтересованості в енергозбереженні юридичних та фізичних осіб;
- б) здійснення державного регулювання діяльності у сфері енергозбереження на основі застосування економічних, нормативно-технічних заходів управління;
- в) пріоритетність вимог енергозбереження при здійсненні господарської, управлінської або іншої діяльності, пов'язаної з видобуванням, переробкою, транспортуванням, зберіганням, виробленням та використанням паливно-енергетичних ресурсів;
- г) наукове обґрунтування стандартизації у сфері енергозбереження та нормування використання паливно-енергетичних ресурсів, необхідність дотримання енергетичних стандартів та нормативів при використанні палива та енергії;
- д) створення енергозберігаючої структури матеріального виробництва на основі комплексного вирішення питань економії та енергозбереження з урахуванням екологічних вимог, широкого впровадження новітніх енергозберігаючих технологій;
- е) обов'язковість державної експертизи з енергозбереження;

(пункт "е" статті 3 із змінами, внесеними згідно із
Законом України від 22.12.2005 р. N 3260-IV)

- є) популяризація економічних, екологічних та соціальних переваг енергозбереження, підвищення громадського освітнього рівня у цій сфері;

ж) пункт "ж" статті 3 виключено

(згідно із Законом України
від 16.10.2012 р. N 5463-VI)

з) пункт "з" статті 3 виключено

(згідно із Законом України
від 16.10.2012 р. N 5463-VI)

- и) вирішення проблем енергозбереження у поєднанні з реалізацією енергетичної програми України, а також на основі широкого міждержавного співробітництва;

і) стимулювання раціонального використання паливно-енергетичних ресурсів шляхом комбінованого виробництва електричної та теплової енергії (когенерації);

(статтю 3 доповнено пунктом "і" згідно із Законом України від 05.04.2005 р. N 2509-IV)

ї) поступовий перехід до масового застосування приладів обліку та регулювання споживання паливно-енергетичних ресурсів;

(статтю 3 доповнено пунктом "ї" згідно із Законом України від 22.12.2005 р. N 3260-IV)

й) обов'язковість визначення постачальниками і споживачами обсягу відпущених паливно-енергетичних ресурсів за показаннями приладів обліку споживання паливно-енергетичних ресурсів у разі їх наявності;

(статтю 3 доповнено пунктом "й" згідно із Законом України від 22.12.2005 р. N 3260-IV)

к) запровадження системи енергетичного маркування електрообладнання побутового призначення;

(статтю 3 доповнено пунктом "к" згідно із Законом України від 22.12.2005 р. N 3260-IV)

л) стимулювання здійснення заходів з енергоефективності та енергозбереження, у тому числі через програми Фонду енергоефективності.

(статтю 3 доповнено пунктом "л" згідно із Законом України від 08.06.2017 р. N 2095-VIII)

Стаття 4. Об'єкти правового регулювання відносин у сфері енергозбереження

Об'єктами правового регулювання законодавства про енергозбереження є відносини у сфері функціонування енергетичного господарства України, проектування, створення та впровадження наукових та конструкторських розробок, пов'язаних з підвищенням ефективності використання палива та енергії, інформаційного забезпечення народного господарства та населення з проблем енергозбереження, а також у сфері управління та контролю за використанням паливно-енергетичних ресурсів.

Стаття 5. Суб'єкти правового регулювання відносин у сфері енергозбереження

Суб'єктами правового регулювання відносин у сфері енергозбереження є юридичні та фізичні особи, в результаті діяльності яких здійснюються:

проведення енергозберігаючої політики та заходів щодо енергозбереження в усіх галузях економіки - промисловості, транспорті, будівництві, сільському господарстві тощо, соціальній сфері та побуті, а також у сфері міждержавного та міжнародного співробітництва;

(абзац другий статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 16.10.2012 р. N 5463-VI)

видобування, переробка, транспортування, виробництво, зберігання та використання всіх видів палива, теплової та електричної енергії, інших ресурсів природного чи штучного походження в частині використання паливно-енергетичних ресурсів;

(абзац третій статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 22.12.2005 р. N 3260-IV)

проведення енергетичного аудиту;

(статтю 5 доповнено новим абзацом четвертим згідно із Законом України від 22.12.2005 р. N 3260-IV, у зв'язку з цим абзаци четвертий - дев'ятий вважати відповідно абзацами п'ятим - десятим)

виробництво та поставка енергетичного та енергоспоживаючого обладнання, машин, механізмів, конструкційних, будівельних матеріалів та іншої продукції, приладів обліку, контролю і регулювання витрачання енергоресурсів;

науково-дослідні, проектно-конструкторські, експертні, спеціалізовані, монтажні, налагоджувальні, ремонтні та інші види робіт і послуг, пов'язані з підвищенням ефективності використання та економії паливно-енергетичних ресурсів;

роботи, пов'язані з розвитком і використанням нетрадиційних поновлюваних джерел енергії, вторинних енергетичних ресурсів, процесів заміщення дефіцитних видів палива;

визначення пріоритетних напрямів екологічно чистої енергетики і створення нових джерел енергії та видів палива;

інформаційне забезпечення народного господарства та населення з проблем енергозбереження і використання нових джерел енергії та видів палива;

створення ефективних систем управління енергозбереженням.

(абзац десятий статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 16.10.2012 р. N 5463-VI)

Стаття 6. Державні цільові та інші програми енергозбереження

(назва статті 6 у редакції Закону України від 09.02.2006 р. N 3421-IV)

Для проведення ефективною цілеспрямованою діяльністю держави щодо організації та координації дій у сфері енергозбереження розробляються та приймаються **державні цільові**, регіональні, місцеві та інші програми.

(частина перша статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 09.02.2006 р. N 3421-IV)

Порядок та умови розробки державних **цільових** програм енергозбереження визначаються Кабінетом Міністрів України.

(частина друга статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 09.02.2006 р. N 3421-IV)

Стаття 7. Освіта і виховання у сфері енергозбереження

Виховання ощадливого ставлення до використання паливно-енергетичних ресурсів забезпечується шляхом навчання і широкої популяризації та пропаганди економічних, екологічних і соціальних переваг енергозбереження.

Знання у сферах енергозбереження та екології є обов'язковими для всіх посадових осіб, діяльність яких пов'язана з використанням паливно-енергетичних ресурсів.

Навчальні заклади включають до навчальних програм відповідні курси з питань енергозбереження.

Стаття 8. Наукові дослідження

Держава забезпечує умови для проведення систематичних комплексних досліджень у сфері енергозбереження для розробки наукових основ створення новітніх енергозберігаючих процесів і технологій.

Стаття 9. Управління у сфері енергозбереження

Управління у сфері енергозбереження спрямоване на забезпечення потреб економіки та населення України в паливі, тепловій та електричній енергії на основі раціонального використання енергоресурсів, скорочення всіх видів втрат паливно-енергетичних

ресурсів, здійснення функцій державної експертизи з енергозбереження, прогнозування, інформування та іншої виконавчо-розпорядчої діяльності.

(частина перша статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законами України від 22.12.2005 р. N 3260-IV, від 16.10.2012 р. N 5463-VI)

Державне управління в сфері енергозбереження здійснює Кабінет Міністрів України та уповноважений Президентом України центральний орган виконавчої влади.

(частина друга статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 16.10.2012 р. N 5463-VI)

Розділ II.

ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

Стаття 10. Мета і завдання економічного механізму

Метою впровадження економічного механізму енергозбереження в господарчу практику є інтенсифікація та розширення процесів енергозбереження в умовах становлення та розвитку ринкових відносин в економіці.

Завданням економічного механізму енергозбереження є стимулювання раціонального використання та економії паливно-енергетичних ресурсів, створення виробництва і широкого застосування енергетично ефективних технологічних процесів, обладнання та матеріалів.

Стаття 11. Економічні заходи для забезпечення енергозбереження

Економічні заходи для забезпечення енергозбереження передбачають:

- а) комплексне застосування економічних важелів та стимулів для орієнтації управлінської, науково-технічної і господарської діяльності підприємств, установ та організацій на раціональне використання і економію паливно-енергетичних ресурсів;
- б) визначення джерел і напрямів фінансування енергозбереження;
- в) створення бази для реалізації економічних заходів управління енергозбереженням у вигляді системи державних стандартів, які містять показники питомих витрат паливно-енергетичних ресурсів для основних енергоємних видів продукції та технологічних процесів в усіх галузях народного господарства;
- г) використання системи державних стандартів у сфері енергозбереження при визначенні розмірів надання економічних пільг та застосування економічних санкцій;
- д) введення відрахувань від вартості фактично використаних підприємствами паливно-енергетичних ресурсів;

е) пункт "е" статті 11 виключено

(згідно із Законом України від 16.10.2012 р. N 5463-VI)

є) пункт "є" статті 11 виключено

(згідно із Законом України від 16.10.2012 р. N 5463-VI)

ж) надання юридичним і фізичним особам субсидій, дотацій, податкових, кредитних та інших пільг для стимулювання розробок, впровадження патентних винаходів та використання енергозберігаючих технологій, обладнання і матеріалів;

з) матеріальне стимулювання колективів та окремих робітників за ефективне використання та економію паливно-енергетичних ресурсів, впровадження розробок, захищених патентом.

Для здійснення комплексу енергозберігаючих (енергоефективних) та інших заходів, спрямованих на скорочення споживання та/або витрат на оплату паливно-енергетичних ресурсів та/або житлово-комунальних послуг порівняно із споживанням та/або витратами, які існували б за відсутності таких заходів (далі - енергосервіс), фізична або юридична особа може укласти енергосервісний договір.

(статтю 11 доповнено частиною другою згідно із Законом України від 09.04.2015 р. N 327-VIII)

Предметом енергосервісного договору є здійснення енергосервісу. Оплата енергосервісу за енергосервісним договором здійснюється у грошовій формі за рахунок суми (або її частини) скорочення споживання та/або витрат на оплату паливно-енергетичних ресурсів та/або житлово-комунальних послуг порівняно із споживанням (витратами) за відсутності таких заходів.

(статтю 11 доповнено частиною третьою згідно із Законом України від 09.04.2015 р. N 327-VIII)

Стаття 12. Фінансування заходів щодо економії та раціонального використання паливно-енергетичних ресурсів

Джерелами фінансування заходів щодо ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів є Державний фонд енергозбереження, власні та позикові кошти підприємств, установ і організацій, Державний бюджет України, місцеві бюджети, а також інші джерела.

(стаття 12 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 16.03.2007 р. N 760-V)

13. Стаття 13 втратила чинність

(згідно із Законом України від 30.06.99 р. N 783-XIV)

Стаття 13. Державний фонд енергозбереження

Для забезпечення фінансування заходів щодо ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів утворюється Державний фонд енергозбереження.

Джерелами формування Державного фонду енергозбереження є:

абзац другий частини другої статті 13 виключено

(згідно із Законами України від 12.01.2012 р. N 4318-VI, від 16.10.2012 р. N 5463-VI)

абзац третій частини другої статті 13 виключено

(згідно із Законом України від 12.01.2012 р. N 4318-VI)

кошти, отримані за видачу центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, документів дозвільного характеру;

(абзац четвертий частини другої статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 16.10.2012 р. N 5463-VI)

добровільні внески підприємств, установ, організацій та громадян.

Порядок розподілу коштів, що надходять до Державного фонду енергозбереження, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

(Закон доповнено статтею 13 згідно із
Законом України від 16.03.2007 р. N 760-V)

Стаття 14. Напрями використання фондів енергозбереження

Кошти фондів енергозбереження використовуються для фінансування заходів щодо раціонального використання та економії паливно-енергетичних ресурсів, включаючи науково-дослідні та проектно-конструкторські роботи у сфері енергозбереження, дольову участь у здійсненні програм структурної перебудови економіки, спрямованої на енергозбереження, розробку та впровадження енергозберігаючих технологій та обладнання, надання кредитних пільг і субсидій для розробки і реалізації енергозберігаючих заходів і програм.

Кошти фондів енергозбереження використовуються також для розвитку нетрадиційної енергетики, виробництва альтернативних видів палива, проведення державної енергетичної експертизи, організації підготовки та перепідготовки кадрів, розробки енергетичних стандартів, норм і нормативів, участі в оснащенні підприємств засобами обліку, контролю та управління енерговикористанням.

(частина друга статті 14 із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 16.03.2007 р. N 760-V)

Частина третю статті 14 виключено

(згідно із Законом України
від 22.12.2005 р. N 3260-IV)

Стаття 14¹. Фонд енергоефективності

З метою стимулювання фізичних та юридичних осіб до здійснення заходів з енергозбереження та підвищення енергоефективності в Україні утворюється Фонд енергоефективності, порядок діяльності якого визначається законом.

Статутний капітал Фонду енергоефективності формується за рахунок коштів Державного бюджету України та інших джерел, не заборонених законом. Фонд енергоефективності може отримувати від урядів, агентств та установ іноземних держав, а також міжнародних фінансових організацій фінансові внески та допомогу у формі цільових грантів чи в інший спосіб на підставі відповідного договору.

Фонд енергоефективності надає часткове відшкодування вартості заходів з енергоефективності фізичним та юридичним особам відповідно до програм Фонду.

(Закон доповнено новою статтею 14¹ згідно із
Законом України від 08.06.2017 р. N 2095-VIII)

Стаття 15. Взаємна економічна відповідальність постачальників і споживачів паливно-енергетичних ресурсів

Економічні заходи для забезпечення енергозбереження ґрунтуються на принципі взаємної економічної відповідальності і передбачають:

- а) компенсаційні виплати та відшкодування збитків споживачам паливно-енергетичних ресурсів у разі невиконання договірних умов паливно- та енергопостачальними установами;
- б) відшкодування збитків постачальникам паливно-енергетичних ресурсів у разі невиконання договірних умов споживачами;
- в) обов'язок постачальника енергії щодо обов'язкового прийняття заявок споживача на приєднання навантаження та збільшення енергоспоживання з правом постачальника встановлювати договірні ціни на приєднувану потужність та використовувану енергію, що перевищують його виробничі можливості;

г) право споживача енергії на отримання компенсаційних виплат від постачальника в разі примусового обмеження фактично використовуваної споживачем потужності.

Стаття 16. Стимулювання енергозбереження

Стимулювання енергозбереження здійснюється шляхом:

а) надання податкових пільг підприємствам - виробникам енергозберігаючого обладнання, техніки і матеріалів, засобів вимірювання, контролю та управління витратами паливно-енергетичних ресурсів, виробникам обладнання для використання нетрадиційних та поновлюваних джерел енергії і альтернативних видів палива;

(пункт "а" частини першої статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 16.03.2007 р. N 760-V)

б) надання податкових пільг підприємствам, які використовують устаткування, що працює на нетрадиційних та поновлюваних джерелах енергії, альтернативних видах палива;

(пункт "б" частини першої статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 16.03.2007 р. N 760-V)

в) пріоритетного кредитування заходів щодо забезпечення раціонального використання та економії паливно-енергетичних ресурсів.

Пріоритетному кредитуванню підлягають енергозберігаючі заходи, що вживаються згідно з рекомендаціями центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, включаючи витрати на науково-дослідні та дослідно-конструкторські розробки, виготовлення дослідних зразків та експериментальних установок, впровадження у виробництво високоефективних технологічних процесів, обладнання та матеріалів.

(абзац другий пункту "в" частини першої статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 16.10.2012 р. N 5463-VI)

Придбання з ініціативи підприємств - споживачів паливно-енергетичних ресурсів енергозберігаючих технологій, обладнання, матеріалів, засобів вимірювання, контролю та управління витратами паливно-енергетичних ресурсів, а також інвестиції у створення енергозберігаючих технологій, виробництво енергозберігаючого обладнання, матеріалів, засобів вимірювання, контролю та управління витратами паливно-енергетичних ресурсів, у створення і впровадження технологій використання нетрадиційних джерел енергії, виробництва альтернативних видів палива, в будівництво енергозберігаючих об'єктів кредитується на пільгових умовах за наявності відповідного експертного висновку органів управління енергозбереженням. Розмір зниження відсоткової ставки залежить від енергетичної ефективності впровадження енергозберігаючих заходів. Компенсація збитків кредитних установ від зменшення позикового відсотка проводиться за рахунок коштів фонду енергозбереження;

(абзац третій пункту "в" частини першої статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 16.03.2007 р. N 760-V)

Порядок пріоритетного кредитування заходів щодо забезпечення раціонального використання та економії паливно-енергетичних ресурсів, використання нетрадиційних та поновлюваних джерел енергії, виробництва альтернативних видів палива встановлюється Кабінетом Міністрів України.

(пункт "в" частини першої статті 16 доповнено абзацом четвертим згідно із Законом України від 16.03.2007 р. N 760-V)

г) встановлення підвищених норм амортизації енергозберігаючих основних фондів.

Перелік видів енергозберігаючого обладнання, до яких застосовуються підвищені норми амортизації, встановлюється Кабінетом Міністрів України;

(абзац другий пункту "г" частини першої статті 16 у редакції Закону України від 16.03.2007 р. N 760-V)

д) цільових державних та інших субсидій і безповоротного асигнування на виконання пошукових науково-дослідних робіт у сфері енергозберігаючих технологій і нетрадиційних видів енергії, на виробництво та освоєння нових видів енергозберігаючої техніки та технології.

Порядок надання державних субсидій та здійснення безповоротного асигнування встановлюється Кабінетом Міністрів України.

(пункт "д" частини першої статті 16 доповнено абзацом другим згідно із Законом України від 16.03.2007 р. N 760-V)

Розміри податкових, кредитних та інших пільг встановлюються згідно з законодавством України.

Стаття 17. Виключена

(стаття 17 із змінами, внесеними згідно із Законами України від 05.04.2005 р. N 2509-IV, від 22.12.2005 р. N 3260-IV, від 16.03.2007 р. N 760-V, виключена згідно із Законом України від 16.10.2012 р. N 5463-VI)

Розділ III.

СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА НОРМУВАННЯ У СФЕРІ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

Стаття 18. Завдання стандартизації у сфері енергозбереження

Стандартизація у сфері енергозбереження проводиться для встановлення комплексу обов'язкових норм, правил, вимог щодо раціонального використання та економії паливно-енергетичних ресурсів. Стандарти у сфері енергозбереження є основою для застосування економічних санкцій за нераціональне використання паливно-енергетичних ресурсів, виробництво енергетично неефективного обладнання та матеріалів.

Стаття 19. Енергетичні стандарти

Державні енергетичні стандарти є обов'язковими для виконання. Вони визначають основні терміни та поняття, організаційно-методичні основи енергозбереження, раціональні питомі витрати паливно-енергетичних ресурсів, методи визначення потреб в енергії, сертифікації об'єктів відповідно до вимог енергозбереження, методи збирання та обробки інформації про витрати паливно-енергетичних ресурсів, вимоги до енергозберігаючих технологій і енергозберігаючого обладнання, вимоги до вторинних енергетичних ресурсів, нетрадиційних і поновлюваних джерел енергії.

Стаття 20. Норми та нормативи витрат паливно-енергетичних ресурсів

Норми і нормативи витрат паливно-енергетичних ресурсів в обов'язковому порядку включаються в енергетичні паспорти обладнання, режимні карти, технологічні інструкції та інструкції з експлуатації, а також у технічні умови та паспорти на всі види машин і механізмів, що споживають паливно-енергетичні ресурси.

На період до введення в дію систем енергетичних стандартів допускається застосування прогресивних норм і нормативів витрат паливно-енергетичних ресурсів.

Порядок установлення норм питомих витрат палива та енергії визначається Кабінетом Міністрів України.

(статтю 20 доповнено новою частиною третьою згідно із Законом України від 22.12.2005 р. N 3260-IV,

у зв'язку з цим частину третю вважати частиною четвертою)

Контроль за дотриманням нормативів витрат паливно-енергетичних ресурсів здійснюється уповноваженим на те Президентом України органом.

(частина четверта статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 16.10.2012 р. N 5463-VI)

Розділ IV.

ДЕРЖАВНА ЕКСПЕРТИЗА З ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЕНЕРГЕТИЧНИЙ АУДИТ

(назва розділу IV у редакції Закону України від 22.12.2005 р. N 3260-IV)

Стаття 21. Обов'язковість державної експертизи з енергозбереження

Державна експертиза з енергозбереження - система заходів щодо встановлення відповідності показників об'єктів експертизи, які характеризують використання паливно-енергетичних ресурсів, вимогам нормативно-правових актів та нормативно-технічних документів у сфері енергозбереження.

(статтю 21 доповнено новою частиною першою згідно із Законом України від 22.12.2005 р. N 3260-IV, у зв'язку з цим частину першу вважати частиною другою)

Проведення державної експертизи з енергозбереження є обов'язковим у процесі правотворчої, інвестиційної, управлінської, та іншої діяльності, пов'язаної з видобуванням, переробкою, транспортуванням, зберіганням, виробництвом та споживанням паливно-енергетичних ресурсів, а також для отримання пільг, передбачених податковим та/або митним законодавством; пріоритетного кредитування заходів із забезпечення раціонального використання та економії паливно-енергетичних ресурсів; отримання безповоротного асигнування, цільових державних та інших субсидій, субвенцій, дотацій для здійснення заходів із забезпечення енергозбереження за рахунок бюджетних коштів.

(частина друга статті 21 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 24.05.2012 р. N 4845-VI)

Державна експертиза з енергозбереження проводиться на платній основі. Розмір плати за проведення державної експертизи з енергозбереження встановлюється Кабінетом Міністрів України.

(статтю 21 доповнено частиною третьою згідно із Законом України від 24.05.2012 р. N 4845-VI)

Стаття 22. Об'єкти державної експертизи з енергозбереження

(назва статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 22.12.2005 р. N 3260-IV)

Державній експертизі з енергозбереження підлягають:

(абзац перший статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 22.12.2005 р. N 3260-IV)

а) проекти схем розвитку і розміщення продуктивних сил, проекти розвитку галузей народного господарства, територіальних схем енергозабезпечення, інша передпланова та передпроектна документація;

б) енерготехнологічна частина техніко-економічних обґрунтувань і проектів будівництва нових та розширення (реконструкції, технічного переобладнання, модернізації) діючих об'єктів та підприємств з річним споживанням паливно-енергетичних ресурсів у тисячу і більше тонн у перерахунку на умовне паливо - за рішенням замовника у разі надання

преференцій (субсидій, податкових або фінансово-кредитних пільг) за рахунок бюджетних коштів;

(пункт "б" статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 17.02.2011 р. N 3038-VI)

в) проекти інструктивно-методичних та нормативно-технічних актів, будівельні норми і правила, документація на створення та придбання нової енергоємної техніки, технології і матеріалів, інші документи і матеріали, що регламентують всі види діяльності у сфері енергозбереження.

Стаття 23. Державна експертиза з енергозбереження

Основними завданнями державної експертизи з енергозбереження є:

а) визначення відповідності управлінської, інвестиційної та іншої діяльності цілям енергозбереження;

б) встановлення відповідності передпроектних, передпланових, проектних та інших рішень вимогам законодавства про енергозбереження, діючим енергетичним стандартам і нормам;

в) підготовка експертних висновків, пов'язаних із програмами і проектами у сфері енергоспоживання та енергозбереження.

До проведення державної експертизи з енергозбереження можуть залучатися відповідні органи виконавчої влади, державні науково-дослідні, проектно-конструкторські, інші установи, організації та підприємства, представники, громадськості, експерти міжнародних організацій.

(частина друга статті 23 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 22.12.2005 р. N 3260-IV)

Державна експертиза з енергозбереження проводиться органом виконавчої влади, який забезпечує реалізацію державної політики у сферах ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива. Експертиза проектів будівництва проводиться відповідно до статті 31 Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності".

(частина третя статті 23 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 16.05.2007 р. N 1026-V, у редакції Законів України від 17.02.2011 р. N 3038-VI, від 24.05.2012 р. N 4845-VI)

Стаття 24. Обов'язковість виконання розпоряджень і висновків державної експертизи з енергозбереження

Висновки державної експертизи з енергозбереження повинні враховувати нормативи галузевих стандартів, приведених у відповідність з вимогами цього Закону, і є обов'язковими для виконання.

Негативний висновок державної експертизи з енергозбереження є підставою для переробки програм і проектів та усунення недоліків у будівлях, спорудах або інженерних об'єктах згідно з висновками експертизи. Позитивний висновок державної експертизи з енергозбереження є підставою для задоволення подання споживача енергоресурсів щодо отримання субсидій, податкових і фінансово-кредитних пільг за рахунок коштів фонду енергозбереження.

(частина друга статті 24 із змінами, внесеними згідно із Законами України від 22.12.2005 р. N 3260-IV, від 17.02.2011 р. N 3038-VI)

Спiрнi питання, якi впливають з висновкiв державної експертизи з енергозбереження, вирiшуються вiдповiдно до чинного законодавства.

Стаття 24¹. Енергетичний аудит

Енергетичний аудит проводиться з метою:

визначення шляхiв рацiонального використання паливно-енергетичних ресурсiв, уникнення необґрунтованих витрат на проведення енергозберiгаючих заходiв;

здiйснення енергозберiгаючих заходiв та запровадження менеджменту з енергозбереження;

установлення обґрунтованих обсягiв споживання паливно-енергетичних ресурсiв;

визначення вiдповiдностi фактичних питомих витрат паливно-енергетичних ресурсiв нормам питомих витрат, установленим у порядку, що визначається Кабiнетом Міністрiв України;

надання висновкiв щодо ефективностi використання паливно-енергетичних ресурсiв у разi поширення на цих споживачiв дiї економiчного механiзму енергозбереження.

Порядок проведення енергетичного аудиту встановлюється законом.

(Закон доповнено статтею 24¹ згiдно iз Законом України вiд 22.12.2005 р. N 3260-IV)

Роздiл V. Виключено

(роздiл V iз змiнами, внесеними згiдно iз Законами України вiд 22.12.2005 р. N 3260-IV, вiд 17.02.2011 р. N 3038-VI, вiд 24.05.2012 р. N 4845-VI, виключено згiдно iз Законом України вiд 16.10.2012 р. N 5463-VI)

Роздiл VI.

МIЖНАРОДНI ВIДНОСИНИ УКРАЇНИ У СФЕРI ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

Стаття 28. Участь України у мiжнародному спiвробiтництвi у сферi енергозбереження

Україна бере участь у мiжнародному спiвробiтництвi у сферi енергозбереження на державному та громадському рiвнях вiдповiдно до законодавства України та мiжнародного права.

Якщо мiжнародними договором, укладеним Україною, встановлено iншi правила, нiж тi, що передбаченi законодавством України про енергозбереження, то застосовуються правила мiжнародного договору.

(частина друга статтi 28 iз змiнами, внесеними згiдно iз Законом України вiд 22.12.2005 р. N 3260-IV)

Україна вживає заходiв до розвитку та змiцнення мiжнародного спiвробiтництва з iншими державами у сферi енергозбереження та у рамках дiяльностi ООН i органiзацiй, що входять до її системи, iнших урядових i неурядових мiжнародних органiзацiй щодо розвитку енергетики та енергозбереження.

Стаття 29. Обов'язок iноземних юридичних осiб, iноземцiв та осiб без громадянства щодо додержання законодавства України про енергозбереження

(назва статтi 29 iз змiнами, внесеними згiдно iз Законом України вiд 22.12.2005 р. N 3260-IV)

Iноземнi юридичнi особи, iноземцi та особи без громадянства зобов'язанi додержувати на територiї України вимог цього Закону, iнших законодавчих актiв, що регулюють

відносини у сфері енергозбереження, та несуть відповідальність за їх порушення відповідно до законодавства України.

(стаття 29 із змінами, внесеними згідно із
Законом України від 22.12.2005 р. N 3260-IV)

Президент України

Л. КРАВЧУК

м. Київ

1 липня 1994 року

N 74/94 ВР